

כינוס עמותת דורות ההמשך מוצאי יום השואה תשס"ז

למצוא את החוסן

במוצאי יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשס"ז, 16 באפריל 2007, כינסה עמותת דורות ההמשך את הכנס השנתי של העמותה, בבית ווהלין בגבעתיים. נושא הכנס היה: **דורות ההמשך של ניצולי השואה – למצוא את החוסן**. לכנס נלוותה תערוכה בה הציגו האמניות בנות הדור השני אביבה שמר ועליזה פלורנטל.

הכנס, שהונחה על ידי חברת הועד המנהל של העמותה מיקי קנטור, נפתח בהדלקת ששת נרות הזיכרון לזכר ששת המיליונים. את הנרות הדליק גיא שעל, חבר העמותה בן הדור השלישי ואחיינה של חנה אייכלר ז"ל, ממייסדי העמותה וחברת הועד המנהל הראשון. לאחר הדלקת הנרות אמרה חברת הועד המנהל בילי לניאדו את ה"נזכור" של העמותה. צעירי תיאטרון יידיש-שפיל הרטיטו לבבות בשירה בעברית וביידיש. קבוצת המחול של תיכון הרצוג בכפר סבא הפליאה בריקוד שואה מצמרר.

שר הרווחה, מר יצחק הרצוג, בירך את יו"ר ההנהלה של יד ושם מר אבנר שליו, גם הוא אורח כבוד בכנס, על מפעלות יד ושם. כן בירך את היו"ר היוצא של העמותה, ד"ר יוסי שוב ואת היו"ר הנכנס, מר שמואל סורק. השר דיבר על הציוויים שלנו, בני הדור השני אשר הלפיד עובר אליהם:

- שמירה על שלמות המדינה – ביטחונית, חינוכית, מוסרית וכלכלית.
- מלחמה באנטישמיות.
- הבטחת רווחת ניצולי השואה, עמודי האש. השר הבטיח כי כשר רווחה יטפל בתיקון העוול ובמחיקת הכתם שבטיפול הלא נכון ולא צודק בניצולי השואה.
- הנצחה וזיכרון – אתגר עצום שהעמותה נטלה על עצמה. בעולם שוררת בורות גדולה בעניין השואה, ועל דורות ההמשך מוטלת החובה לדאוג לשימור התיעוד, לתיאום בין הארגונים השונים העוסקים בהנצחה וביזכרון ולשימור מה שצורב בנשמותינו מדור לדור.
- השר אמר כי הוא רואה עצמו שותף למפעל של העמותה ולאתגר שהיא נוטלת על עצמה. הוא סיים בשיר של קהת גליגר, הקורא להביא את זיכרון השואה מכאן ועד עולם.

יו"ר הנהלת יד ושם, מר אבנר שלו, אמר כי הינו מתרגש בעומדו בפני דורות ההמשך, ובקש לאמץ את ידינו במאמצנו למצוא את החוסן. החוסן, אמר, נמצא בתוככם ומקרין מכם. אתם הדור שהתקשה להתמודד, שעבר את כל הדרך מן השתיקה אל הדיבור של ההורים. אנו ביד ושם, אמר, זקוקים לעזרתכם בהעברת הלפיד. נעשה הכל, הבטיח, כדי שלכם, בני דורות ההמשך, יהיו הכלים לחוסן. יד ושם ימשיך לקחת אחריות על שימור הידע, המחקר, התיעוד, המשימה שעם ישראל הטיל עליו. בני דורות ההמשך הם אלה היכולים לנצור את הזיכרון ולהעבירו הלאה. שלו הודה לשר הרווחה וציין כי ראש הממשלה אמר לו כי הטיל על שר הרווחה החדש את הטיפול בניצולי השואה. זוהי, הוסיף, חובה מוסרית ובמחויבותו המוצהרת לנושא מסייע לנו השר לשוב ולזקוף את גבנו בחברה הישראלית. יו"ר הנהלת יד ושם הודה לחברי העמותה על עשייתם ואמר כי יד ושם והנהלתו מרגישים כחלק מן העמותה ויעשו ככל שביכולתם כדי לסייע לעמותה בפועלה.

היו"ר היוצא של העמותה, ד"ר יוסי שוב, הביע תודה לשר הרווחה, מר יצחק הרצוג, ליו"ר הנהלת יד ושם מר אבנר שלו, ולצוות בית ווהלין המארח את הכנס. הוא תיאר את החיבורים השונים שנוצרו במהלך שלוש שנות פעילותה של העמותה: חיבורים עם חברי העמותה בכלל, וחיבור אינטימי יותר עם חבריו לועד המנהל של העמותה בפרט. אנחנו, אמר ד"ר שוב, עושים משהו אחר; אנחנו שראינו את הדמעה של אמא, את החלל של הגעגועים והחסר בעיני אבא. ישנו גם החיבור עם השפה של שם ואז – היידיש. בימים האחרונים, בטקסים של בני נוער דווקא ולא בטקסים הלאומיים והרשמיים, יכול היה לעמוד על העוצמה והמורשת המפעמות בקרב הדור הצעיר. יש לנו, אמר, כבני דורות ההמשך, מחויבות גנטית, צרובה בדם, לזכור ולא לשכוח. הוא הביע תקווה כי אנו, בני דורות ההמשך, נהיה חזקים דינו לשאת את המורשת המונחת על כתפינו. היו"ר היוצא הודה לכל חבריו בועד המנהל על העשייה המשותפת.

הפסיכותרפיסט משה שטרנברג-הראל דיבר על הנחלה בין-דורית של טראומה. הוא אמר כי לניצולי השואה מגיע צל"ש לא רק על ששרדו את מה שעברו אלא גם על מה שעשו עם זה בהמשך. אשר לבני הדור השני, אצלם ניתן לזהות רמות: עיצוב הנפש בעקבות החרדות של ההורים, ובמקרים מסוימים אפילו כניסה לתפקיד ההורים, כאילו בני הדור השני היו שם בעצמם. אולם גם כאשר בני הדור השני הצליחו, עדיין לא סיפקו לניצול הוכחה להצלחתו ולהתגברותו. רק הצלחת בני הדור השלישי, כאשר לניצול קיימת כבר פרספקטיבה של זמן, מחוללת אצל הניצול תהליך של התפייסות. הקשר בין הדור הראשון לדור השלישי הוא קשר מחלים. החוסן, אמר, אינו תכונה מולדת אלא נרכשת, מושפעת ממצבי רוח ומעזרה שמקבל בן הדור השני.

משתתפי הסדנה "דור המשך לסיפור" של העמותה מסרו עדות אישית על הכשרתם לספר את סיפור הוריהם, על כל הקושי שבתהליך זה, ועוררו התרגשות רבה.

הסרט הדוקומנטרי "דור שני – סוף שבוע של שיחות נפש בעין כרם", בבימוי ניצה גונן ובהפקת רפי ברביבאי ועידו בהט, סיכם את הערב. בסרט השתתפו כרמית גיא, שמוליק וילוזיני, ציפי פינס, יוני להב, שלמה ארצי, צביקה רמץ (ז"ל) וחברות הועד המנהל של העמותה כיום – בילי לניאדו, מלה מאיר ולינדה אולמרט, בהנחיית פסיכולוגים מארגון "עמד". הסרט המרתק, תערוכת של צחוק ודמע, העניק לבאי הכנס השתקפות של התנהלות הדור השני, פצעיו והחוסן שלו.

שירת "התקווה" סיימה את כנס מוצאי יום השואה של עמותת דורות ההמשך.